

Aan de gemeenteraad

Datum : 28 november 2023
Zaaknummer : 4002633
Contactpersoon : Ivo Meijer
Telefoonnummer : 0631114861

Onderwerp: Plan van Aanpak haalbaarheidsstudie Circulair Ambachtscentrum

Geachte voorzitter en leden,

Bij deze informeren we u over ons voornemen om een haalbaarheidsstudie te doen naar een circulair ambachtscentrum in Arnhem.

Achtergrond

Nederland streeft naar een volledig circulaire economie in 2050. Als eerste tussenstap is de ambitie om in 2030 50% minder primaire grondstoffen te gebruiken. De gemeente Arnhem heeft zich in haar visie en uitvoeringsprogramma circulaire economie gecommitteerd aan deze doelstellingen.

Dit heeft gevolgen voor de manier waarop we omgaan met al onze product- en materiaalstromen. In een circulaire economie worden minder nieuwe producten gemaakt, wordt meer gerepareerd en meer hergebruikt. Om dit aan te jagen hebben zowel wij als gemeente, alsook ondernemers en inwoners een rol.

Met een haalbaarheidsstudie willen we verkennen of en hoe een Circulair Ambachtscentrum een rol kan spelen in het aanjagen van het sluiten van circulaire ketens in Arnhem.

Wat is een Circulair Ambachtscentrum?

Een Circulair Ambachtscentrum (CA) is een term die gedefinieerd is door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Rijkswaterstaat. In hun definitie is het een locatie waarop een afvalbrengstation (ABS) zit en kringloopactiviteiten plaatsvinden, zoals het opknappen en opwaarderen van spullen. Hiermee worden van materialen die ogenschijnlijk 'afval' zijn, nieuwe waardevolle producten gemaakt. Er zijn echter ook andere manieren om een CA vorm te geven, zoals in combinatie met een tweedehands bouwmarkt of een reparatiehub voor elektronische apparaten.

Huidige situatie

In Arnhem is het concept Circulair Ambachtscentrum ter sprake gekomen door het feit dat we ambitieuze doelstellingen hebben op het gebied van circulaire economie. Een CA kan hieraan bijdragen. Daarnaast zijn er ontwikkelingen voorzien rond afvalbrengstation Arnhem-Noord en is kringlooporganisatie 2Switch op zoek naar een permanente locatie.

Datum : 28 november 2023
Zaaknummer : 4002633
Pagina : 2

In dit kader zijn er verkennende gesprekken geweest met de in Arnhem gecontracteerde afvalinzamelaar PreZero en kringlooporganisatie 2Switch over de mogelijkheden voor een CA. Eind maart 2023 is daarbij motie 23M08 aangenomen waarin de raad het college oproept om mee te blijven werken aan de zoektocht naar huisvesting door de Voedselbank, Kledingbank en 2Switch. Mogelijke huisvesting van deze initiatieven en investeerders zou op het terrein van een CA gerealiseerd kunnen worden. In overleg met de partijen is besloten dat de twee trajecten (het zoeken van huisvesting en het haalbaarheids-onderzoek naar het ambachtscentrum) separaat worden opgepakt, hoewel ze natuurlijk wel verbonden zijn met elkaar.

Naast de ontwikkelingen in Arnhem zijn ook verscheidene buurgemeentes bezig met verkenningen naar CA's. In de haalbaarheidsstudie wordt verkend of, en zo ja op welke manier, er samenwerking kan worden gezocht.

Doel onderzoek

Wij gaan een haalbaarheidsstudie uitvoeren naar een Circulair Ambachtscentrum. In deze studie worden verschillende scenario's verkend over hoe een Circulair Ambachtscentrum in Arnhem er uit zou kunnen komen te zien. Tevens worden de financiële implicaties ervan uitgewerkt en wordt er aandacht besteed aan de mogelijke rollen van de gemeente. De uitkomsten van het onderzoek en een mogelijk voorstel voor de realisatie van een Circulair Ambachtscentrum zullen met de raad worden gedeeld.

In het onderzoek worden in ieder geval de volgende scenario's verkend:

1. CA inclusief afvalbrengstation

Deze combinatie lijkt het meest voor de hand te liggen. Het ABS is onderdeel van het CA en wordt op dezelfde locatie gerealiseerd. Binnen het CA wordt door de (vaak kleinschalige) bedrijvigheid onder andere gebruik gemaakt van de materialen die op het ABS voorhanden zijn. Op deze manier wordt afval opnieuw circulair gebruikt. Binnen het CA vinden naast het hergebruik van afgedankte materialen, ook andere sorteer-, reparatie- en kringloopactiviteiten plaats. Ook is er plek voor de verkoop (retail) of promotie van circulaire goederen.

2. CA en afvalbrengstation gescheiden

In deze variant wordt een CA gerealiseerd zonder ABS, bij voorkeur wel in de buurt. Dit scenario is ingegeven door de ervaringen die 2Switch en andere stichtingen de afgelopen jaren gehad hebben bij de zoektocht naar een geschikt perceel. Het aantal beschikbare percelen in Arnhem waarop zowel een nieuw afvalbrengstation Noord als de huisvesting van een CA passen blijkt zeer beperkt te zijn, vooral vanwege de hoeveelheid ruimte die nodig zou zijn. De optie om een CA los te knippen van een ABS lijkt binnen dat kader kansen te bieden. Doordat er geen ABS op het CA wordt gerealiseerd, wordt er dus geen afval ingeleverd, maar zijn wel alle overige denkbare functies op een CA mogelijk (reparatie, hergebruik, verkoop etc.).

3. Een CA met afvalbrengrstation en circulair deel kringloop, maar zonder retailfunctie

In dit scenario bestaat een CA uit een ABS, een circulair centrum en het 'circulaire deel' van de kringlooporganisatie. Dit betekent dat de betrokken kringlooporganisatie zichzelf opsplijt: activiteiten zoals het ontvangen, sorteren en repareren van spullen vinden plaats op het CA, de verkoopfunctie vindt plaats elders (het liefst wel dichtbij).

Deze optie maakt het CA qua ruimtebeslag een stuk beperkter. Bovendien is het qua bestemmingsplan makkelijker omdat activiteiten met een zwaardere milieucategorie worden losgekoppeld van de economische retailfunctie.

4. Regionaal CA

Circulariteit is niet beperkt tot de gemeente Arnhem. Buurgemeenten (o.a. Lingewaard, Overbetuwe en Westervoort) hebben de afgelopen jaren hun ambities met betrekking tot een CA uitgesproken of zelfs laten onderzoeken. Gebleken is dat voor kleine(re) gemeenten het zelf realiseren van een CA geen (financieel) haalbare kaart is.

De samenwerking met buurgemeenten zou een CA meer draagvlak kunnen geven en zou een oplossing kunnen zijn voor het nu voorziene ruimteprobleem binnen de gemeentegrenzen van Arnhem.

5.(Regionale) circulaire hub in plaats van een groot fysiek CA

Binnen dit scenario is er geen sprake meer van een grote(re) locatie waar veel kleinschalige bedrijvigheid zit. In plaats daarvan komt een circulaire hub met een kleinere fysieke locatie. De hub vervult dan meer een vitrine- en/of winkelfunctie met eventueel een kleiner (reparatie)atelier. De daadwerkelijke bedrijvigheid is elders binnen de gemeente en/of regio gevestigd. Zelfs kan gedacht worden aan satellietlocaties van de hub in de stad en buurgemeenten.

In de stad en buurgemeenten zit al circulaire bedrijvigheid. Deze bedrijven hebben wellicht geen oren naar het vestigen op een CA, maar zouden wellicht wel graag gebruik maken van de hub als vitrine en (kennis)netwerk. Een koppeling met educatie/voorlichting op de fysieke locatie van de hub lijkt kansrijk.

6. Combinatie van circulaire hubs en grotere locatie(s)

In deze optie doet een nieuw ABS Noord (en eventueel Zuid) dienst als grotere locatie voor circulaire activiteiten inclusief opslag en distributie. Tegelijkertijd zijn er kleinere locaties in de stad verdeeld over de wijken (repaircafé's, kringloopactiviteiten e.d.). Er is goede samenwerking tussen deze activiteiten maar niet alles vindt plaats op één plek.

Huisvesting van andere (aanpalende) activiteiten wordt ook in dit scenario meegenomen, maar dit zal niet betekenen dat er een groot CA komt met alle functies en activiteiten op één locatie.

Datum : 28 november 2023
Zaaknummer : 4002633
Pagina : 4

Planning

Het haalbaarheidsonderzoek wordt uitgevoerd in Q1 van 2024. Uitkomsten en een voorstel voor een vervolg worden gedeeld met de raad.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas

A. Marcouch